

Finansal Sağlık: Türk Bankacılık Sektörünün Bankometer ile İncelenmesi

Asuman ERBEN YAVUZ
Dr. Öğr. Üyesi, Başkent Üniversitesi
aeayavuz@baskent.edu.tr
<http://orcid.org/0000-0002-1934-5055>

Makale Başvuru Tarihi : 12.08.2023
Makale Kabul Tarihi : 04.10.2023
Makale Yayın Tarihi : 10.10.2023
Makale Türü: Araştırma Makalesi
DOI: 10.5281/zenodo.10004532

Özet

Anahtar Kelimeler:

*Bankometer Modeli,
Finansal Sağlık
Testi, Finansal
sıkıntı*

Bu çalışmanın amacı literatürde kabul görmüş finansal sağlık testlerinden Bankometer modeli ile 2006-2022 yılları arasında birçok global ve ülkeye özgü krize maruz kalan, Türk bankacılık sisteminde yer alan bankaların finansal durumlarını görebilmektir. IMF tarafından önerilen Bankometer modeli, bankaların finansal durumlarını değerlendirmek için bir araç olarak kullanılmıştır. Analiz bulguları, incelenen dönem boyunca bankaların büyük bir kısmının finansal sağlık kriterlerini karşıladığını göstermektedir. Ancak, 2020-2021 yıllarında Halkbank ve Vakıfbank'ın bazı oranlarda düşüş yaşadığına dikkat çekilmektedir. Ayrıca, faiz giderlerinin faiz gelirlerine oranının (CIR) tavsiye edilen sınırın üzerinde olduğu ve bazı bankaların 2006-2021 yılları arasında toplam kredilerin toplam varlıklara oranında (LA) ideal sınırın üzerinde bulunduğu tespit edilmiştir. Bu analiz, bankaların mali sağlığını değerlendirmek için kullanılan yöntemlerin etkinliğini ve Türkiye'deki bankacılık sektörünün genel durumunu göstermekte büyük öneme sahiptir.

Financial Soundness: An Examination of the Turkish Banking Sector through Bankometer

Abstract

Keywords:

*Bankometer Model,
Financial Soundness
Test, Financial
Distress*

The purpose of this study is to observe the financial status of banks in the Turkish banking system, which have been exposed to numerous global and country-specific crises between 2006 and 2022, using the Bankometer model, one of the financially soundness tests accepted in the literature. The Bankometer model, recommended by the IMF, has been used as a tool to assess the financial conditions of banks. The findings of the analysis indicate that the majority of the banks have met the financial robustness criteria throughout the examined period. However, it is noted that Halkbank and Vakıfbank experienced some declines in certain ratios in the years 2020-2021. Additionally, it is identified that the ratio of interest expenses to interest income (CIR) is above the recommended limit and that some banks exceed the ideal limit in the ratio of total loans to total assets (LA) between 2006 and 2021. This analysis is of great importance in demonstrating the effectiveness of the methods used to assess the financial robustness of banks and the general state of the banking sector in Turkey.

GİRİŞ

Bankalar, ülkelerin ekonomi döngüsünde çok önemli rol oynarlar. Bundan dolayı banka iflas olasılığını mümkün olduğunca erken belirlemek gerekmektedir. Aksi halde ülkelerin ekonomisinde aksamalara neden olabilir ve toplumu geniş çapta etkileyebilir (Nova vd., 2016). Finansal zorluklar, bankanın kârlılığındaki belirsizlikle ölçülür ve genellikle bankaların iflasının erken bir göstergesidir (Ni Made ve Maria, 2013). Banka başarısızlıklarının etkisini en aza indirmek için bankaların karşılaştığı finansal problemlerin erken uyarılarını belirten bir sisteme ihtiyaç vardır. İflas olasılığını tahmin etmenin bir yolu şirketin mali tablolarını analiz etmektir. Mali tabloların analiziyle, yöneticiler mali durumlarını takip edebilir ve iflas durumundan kaçınmak için atacakları bir sonraki stratejileri hızla belirleyebilir. İflası tahmin etmek için kullanılacak birkaç yöntem vardır. Ancak araştırmacılar Bankometer S- Skor yöntemini kullanmayı tercih ederler çünkü unsurları özellikle bankacılık sektörüne özgüdür. Bankometer S- Skor yöntemi, Uluslararası Para Fonu (IMF)'nin önerileri temel alınarak geliştirilen bir yöntemdir (Vina ve Rivai, 2018). Modelin geliştirme süreci bankacılık sistemine uygun olduğundan, bir bankanın performansını daha iyi yansıtabilir. Bu yöntem ayrıca birçok araştırmacı tarafından bankacılık sektöründe iflası tahmin etmek için de kullanılır (Anita vd., 2013; Muhammad, 2017 ve aynı zamanda kullanımı daha kolay ve daha doğrudur.

Bankometer S-Skor modeli, Solvency (S-skor) parametresiyle bir bankanın sağlamlığını değerlendirmek için kullanılan bir modeldir (Fitria vd., 2018) ve finansal kuruluşlardaki kırılganlığı ölçmek için geliştirilmiştir. Model bankacılık sektörü için düzenlendiği için Altman Z-Skoru gibi diğer modellere göre daha iyi performans sergiler. Bu modelin potansiyel yatırımcılara, hesap sahiplerine ve banka yönetimine karar verme ve finansal sistemi kontrol etme konusunda yardımcı olması beklenmektedir. Böylece gelecekteki finansal krizlerin olasılığını önlemek mümkün olacaktır.

FİNANSAL SIKINTI VE TAHMİN MODELİ

Bugüne kadar yapılan çalışmalarda finansal sıkıntıya dair kabul edilmiş genel bir tanım bulunmamaktadır. Finansal sıkıntının resmi bir tanımının olmaması, bu alanda yapılan araştırmaların geçerliliğini sorgulamaktadır. Farklı standart ölçümleri, sıkıntıda olmayan firmaları sıkıntılı olarak kategorize edebilir veya tam tersi, sıkıntıda olan firmaları da sağlıklı gösterebilir. Bu nedenle, finansal sıkıntının resmi bir tanımı olmadan bu sorunu ele almak oldukça zor olacaktır (Platt & Platt, 2006). Finansal sıkıntı, bir borçlunun (bireysel veya kurumsal) alacaklılarına karşı yükümlülüğünü yerine getiremediği bir durumu ifade eder. Finansal sıkıntı genellikle iki tarafı (borçluyu ve alacaklıyı) içerir. Bu sebeple finansal sıkıntıyı bir şirketin finansal yükümlülüğünü yerine getiremediği bir durum olarak tanımlandığını varsayarsak, bu finansal sıkıntının sadece dış finansman kullanan şirketlerde meydana gelebileceğini öne sürer (Outecheva, 2007). Outecheva (2007) finansal sıkıntıyı olay odaklı, süreç odaklı ve teknik sebepler odaklı olarak üçe ayırır.

Olay odaklı finansal sıkıntı çoğunlukla temerrüt, başarısızlık, ödeme yetersizliği ve iflas terimleriyle ilişkilendirilir. Genellikle bu terimler sıkça birbirinin yerine kullanılsa da resmi olarak her birinin farklı bir tanımı vardır. Başarısızlık, yatırılan sermayedeki gerçekleşen getirinin benzer yatırımlardaki mevcut oranlardan önemli ölçüde daha düşük olması anlamına gelir (Altman ve Hotchkiss, 2006). Bir şirketin ekonomik olarak birçok yıl boyunca başarısız olmuş olabileceği, ancak yükümlülüklerini yerine getirmede hiçbir zaman başarısız olmadığı belirtilmelidir (Altman ve Hotchkiss, 2006). Ödeme yetersizliği, negatif firma performansını tasvir eden başka bir terimdir ve genellikle daha teknik bir şekilde kullanılır.

İkinci kategori için finansal sıkıntı bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Bu tanım, finansal sıkıntının bir olgu olarak anlaşılmasına yardımcı olur ve finansal sıkıntının kapsamlı bir teorisini oluşturur (Outecheva, 2007). Purnanandam (2007) finansal sıkıntının, çözüm ve ödeme yetersizliği arasında yer alan bir süreç olduğunu belirtir ve şirketin ödeme yetersizliği olmadan düşük nakit akışı ve zarar yaşadığı bir durum olarak tanımlar.

Üçüncü kategori ise teknik ödeme yetersizliği içerir ve finansal sıkıntı geçici bir durum olabilir, ancak genellikle iflasın nedenidir. Altman ve Hotchkiss (2010) ayrıca iflas anlamında ödeme yetersizliğini, toplam borçların toplam varlıkların adil değerini aştığı ve firmanın net değerini negatif yaptığı bir durum olarak da tanımlar. Temerrüt sıkıntısıyla sıkça ilişkilendirilen diğer bir durum, teknik ve/veya hukuki olabilir. Teknik temerrüt, borçlunun bir alacaklıyla anlaşmanın bir şartını ihlal ettiğinde meydana gelir ve hukuki işlem için sebep olabilir. İflas programına tabi olmak için dilekçenin verilmesi resmi bir süreç olarak anlaşılabilir (Altman ve Hotchkiss, 2006:6). Zmijewski, finansal sıkıntıyı resmi mahkemede iflas ilanı olarak tanımlar. Sonuç olarak, mahkemede iflası ilan edilmemiş herhangi bir şirket finansal sıkıntı olarak kategorize edilemez (Wertheim & Robinson, 2011).

Finansal sıkıntı, tahmin modelleri tarafından kullanılan göstergeler aracılığıyla tanımlanır. Halen çok eleştiri olsa da birçok finansal sıkıntı tahmin modelinde oranların kullanılmasının amacı, bir şirket içindeki finansal sıkıntı ve temerrüt olasılığına ilişkin sonuçlar üretmektir (Outecheva, 2007). Genel olarak kârlılık, likidite ve ödeme yetersizliğini ölçen oranlar, finansal sıkıntıyı tahmin edebilmek için yaygın bir şekilde kullanılır.

Literatürde işletmelerin finansal sağlıklarını test eden bazı modeller bulunmaktadır. Bathory modeli Alexander Bathory (1987) tarafından önerilen, işletmelerin sermaye yapısı, kârlılık, varlıklara yapılan yatırım oranı göstergelerini kapsayan bir ölçekle işletmelerin finansal risklerini ölçmek için bir modeldir. Alandaki bir diğer model Chesser'in (1974) ticari kredilerin temerrüdünü tahmin etmek için logit modelini kullandığı çalışmadır. Ancak uygulamada en fazla kullanılan finansal sağlamlık modelleri Altman Z-Skor ve Bankometer modelleridir. Bu modellere ilişkin bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

Altman Z-Skor Modeli

Finansal sıkıntı tahmin modellerinden ilki Altman Z-Skor modelidir. Model bir işletmenin önümüzdeki iki yıl içerisinde iflas etme olasılığını tahmin etmek için kullanılan sayısal bir ölçümdür. 1968 yılında Amerikalı finans profesörü Edward Altman tarafından şirketlerin finansal istikrarının bir ölçüsü olarak geliştirilmiştir. Altman'ın Z-Skor modeli, çoklu bilanço değerlerini kullanarak herhangi bir kuruluşun finansal sıkıntı durumunu tahmin etmenin etkili bir yöntemi olarak kabul edilir. Altman'ın iflası tahmin etmek için bir formül geliştirme fikri, işletmelerin temerrüt vakalarında keskin bir artış yaşadığı Büyük Buhran zamanında başlamıştır. Yapılan çalışmalara göre, model iflas gerçekleşmeden iki yıl önce gerçekleşme olasılığını tahmin etmede %72'lik bir başarı göstermiştir.

Z-Skor modelini oluştururken Altman, bir şirketin iflas etme olasılığını tahmin eden diğer oranların yanı sıra bir ağırlıklandırma sistemi kullanmıştır. Altman farklı işletme türleri için toplam üç farklı Z-puanı oluşturmuştur. Orijinal model 1968'de kullanılmaya başlanmış ve özellikle 1 milyon \$'ı aşan varlıklara sahip halka açık üretim şirketleri için tasarlanmıştır. Orijinal model, varlıkları 1 milyon \$'ın altında olan özel şirketleri ve imalat dışı şirketleri hariç tutmuştur. Daha sonra 1983'te Altman, daha küçük özel imalat şirketlerinde kullanılmak üzere iki model daha geliştirmiştir. Model A Z-Skoru özel imalat şirketleri için özel olarak geliştirilirken, Model B halka açık olmayan şirketler için oluşturulmuştur. 1983 Z-Skoru modelleri çeşitli ağırlıklandırma, öngörülebilirlik puanlama sistemleri ve değişkenlerden oluşmaktadır.

Z-Skoru modeli beş temel finansal orana dayanır ve formülü aşağıdaki gibi yazılır.

$$\zeta = 1.2A + 1.4B + 3.3C + 0.6D + 1.0E$$

Zeta (ζ), Altman'ın Z-puanıdır

A: İşletme Sermayesi/Toplam Aktif oranı

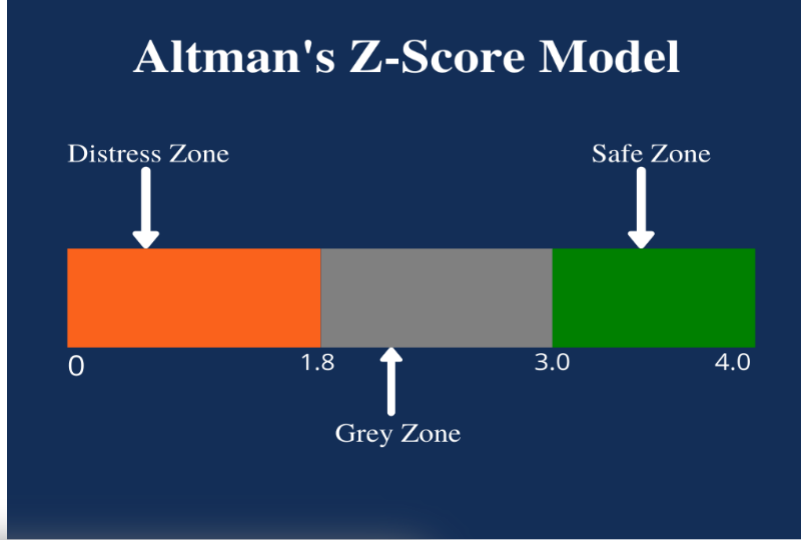
B: Birikmiş Kazanç/Toplam Varlıklar oranı

C: Faiz Öncesi Kazanç ve Vergi/Toplam Aktif oranı

D: Özkaynak/Toplam Borçların Piyasa Değeridir oranı

E: Toplam Satış/Toplam Varlık oranı

Şekil 1: Altman Z-Skor Modeli Puan Aralıkları

Kaynak: Corporate Finance İnstitute

Genellikle, Z-Skoru ne kadar düşük olursa, bir şirketin iflasa gitme olasılığı o kadar yüksek olur. 1,8'den düşük bir Z-Skoru, şirketin finansal sıkıntı içinde olduğu ve iflas etme olasılığının yüksek olduğu anlamına gelir. Öte yandan, 3 ve üzeri bir puan, şirketin güvenli bir bölgede olduğu ve iflas başvurusunda bulunma ihtimalinin düşük olduğu anlamına gelir. 1,8 ile 3 arasında bir puan, şirketin gri bir alanda olduğu ve iflas başvurusunda bulunma şansının ılımlı olduğu anlamına gelir (Şekil 1).

Ancak, literatürde yapılan bazı çalışmalar, Altman Z-Skorunun bankalardaki finansal sıkıntıyı tahmin etmede uygun olmadığını belirtmiştir. Erari vd. (2013) tarafından yapılan bir araştırma, Altman Z-Skor modelini ve Bankometer modelini Endonezya'daki Papua Bankası'nda bir arada uygulamıştır. Sonuçlar, Altman Z-Skor modelinin sonuçlarının birçok durumda Bankometer modeli sonuçlarıyla çeliştiğini göstermiştir.

Bankometer Modeli

Bankaların hangi finansal sıkıntılara karşı hassas olduğunu öngörme yeteneği, merkez bankaları, alacaklılar ve yatırımcılar için son derece önemlidir (Shar vd., 2010). Bir banka iflas ettiğinde, alacaklılar genellikle anapara ve faiz ödemelerinin bir kısmını veya tümünü kaybedebilir (Shar vd., 2010). Bu nedenle, banka yönetiminin Bankometer modelini kullanarak yakın gelecekte finansal sıkıntıya duyarlı bankaları tahmin etmeye daha fazla odaklanması gerekmektedir (Shar ve diğ., 2010). Bankometer modeli içerisinde kullanılan formül ve oranlar aşağıdaki gibidir;

$$S\text{-Score} = 1.5(CA)+1.2(EA)+3.5(CAR)+0.6(NPL)+0.3(CIR)+0.4(LA)$$

CA = Ana Sermayenin Toplam Varlıklara Oranı (Capital to Asset Ratio)

EA = Özsermayenin Toplam Varlıklara Oranı (Equity to Asset Ratio)

CAR = Sermaye Yeterlilik Oranı (Capital Adequacy Ratio)

NPL = Takipteki Kredilerin Toplam Kredilere oranı (Non Performing Loan Ratio)

CIR = F Giderlerin Gelirlere Oranı Cost to Income Ratio)

LA = Kredilerin Toplam Varlıklara Oranı (Loans to Asset Ratio)

S = S Skoru

S < 50 = Ödeme güçlüğü var

70 < S = Sağlıklı

50 < S < 70 = Gri alan

Kriterlere göre;

CA > %4; EA > %2; CAR > %8; NPL < %15; CIR < %40; LA < %65

Bir bankanın ana sermayesinin işlevi, tasfiye durumunda mevduat sahiplerini korumak ve bankanın zararlarına karşı bariyer sağlayarak bankanın faaliyetlerine devam edebilmesini sağlamaktır (El Tibi, 2011). Bankalar için ideal sermaye yeterlilik oranı %8 ile %40 arasında olmalıdır (Shar vd., 2010). Öte yandan, varlık başına sermaye oranı için ideal sayı %4'ün üzerindedir. Bir bankanın varlık başına sermaye oranı ne kadar yüksekse, banka o kadar güvenlidir. Çünkü bu durumda bankanın uzun vadeli finansmanla finanse edildiğini gösterir (Erari vd., 2013). Varlık başına sermaye oranı, varlığın ne kadarının dış borçlarla finanse edildiğini de gösterir. Daha yüksek bir özsermaye-varlık oranı, bir banka için istenilen bir durumdur. Özsermaye varlık oranı için ideal sayı %2'nin üzerindedir (Shar vd., 2010). NPL oranı tahsili gecikmiş kredi oranıdır ve bir banka tarafından verilen kredilerin ne kadar verimli olduğunu gösterir. Shar vd. (2010) 'ye göre, NPL oranı için ideal sayı %15'in altında olmalıdır. Öte yandan, kredi-varlık oranı, varlıkların ne kadarının kredi tahsisine kullanıldığını gösterir. Oran ne kadar yüksekse, bir bankanın kârlılığı için o kadar iyidir, ancak bankanın likiditesini olumsuz etkileyebilir (Erari vd., 2013). Kredi-varlık oranı için ideal sayı %65'in altındadır. Son olarak düşük bir gider-gelir oranı, bir banka için daha yüksek bir kârlılığa katkıda bulunacaktır. Gider-gelir oranı için ideal sınır %40'ın altında olmalıdır. Bankometer Skoruna ilişkin olarak, Shar vd. (2010), Skorun %70'in üzerinde olan bankaların sağlam bankalar olarak kategorize edilebileceğini söylemektedir.

LİTERATÜR

Literatürde çeşitli ülkelerde birçok çalışmanın Bankometer modelini uyguladığı görülmüştür. Bunlardan bazıları Pakistan'da Shar vd. (2010) ve Hanif vd. (2012), Sri Lanka'da Nimalathan vd. (2012) ve Arulvel ve Balaputhiran (2014), Makedonya'da Popovska (2014), Mısır'da Fayed (2013) tarafından uygulanmış ve Bankometer modelinin bankalarda Altman Z-Skor modelinden daha uygun olduğu ve daha kolay uygulandığını öne sürülmüştür. Bazı çalışmaların sonuçları da aynı tahmin modeline rağmen araştırmacılar arasındaki araştırma konularının farklılığından dolayı tutarsız bulunmuştur. Bu nedenle, farklı araştırma örnekleri ve farklı zaman dilimleriyle tekrar incelenmektedir.

Kattel (2014) Nepal'de bulunan özel sektör ve ortak girişim bankalarının finansal sağlamlığını araştırmış ve çalışmanın sonucunda her iki grup bankanın da sağlam yapıda olduğunu ancak, özel sektör bankalarının ortak girişim bankalarına göre daha sağlıklı olduğunu tespit etmişlerdir. Ashraf ve Tarig (2016) Pakistan Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem gören bankaların sağlamlığını Bankometer yöntemi ve Altman Z- Skor modeliyle analiz etmişlerdir. Analizin sonucuna göre her iki yöntem de birbirine yakın sonuçlar vermiştir.

Çalışmada ayrıca analiz edilen bankalar içerisinde beş bankada finansal sıkıntı tespit edilmiştir. Mousa (2017) 2008-2015 dönemleri arasında Amman Menkul Kıymetler Borsası (ASE)'nda bulunan Ürdün bankalarının sağlamlığını araştırmıştır. Bankometer yöntemiyle analiz yaptığı çalışma sonucuna göre bölgesel istikrarsızlık ve ekonominin yavaşlamasına rağmen analiz edilen tüm bankaların güvenli olduğu sonucuna ulaşmıştır. Permata ve Purwanto (2018) Endonezya Menkul Kıymet Borsası'nda işlem gören toplam 23 bankanın finansal sağlamlığını Bankometer, Altman Z-Skor ve CAMELS yöntemleriyle analiz etmişlerdir. Analizlerinin sonucuna göre CAMELS yönteminin bankacılık sektörünün finansal sağlamlığını ölçmek için kullanılabilir en iyi yöntem olduğunu, bunun yanında Bankometer ve Altman Z-Skor yönteminin CAMELS sonuçlarını desteklemek amaçlı kullanılabilir sonucuna ulaşmışlardır. Suresh vd. (2019) 2012-2017 dönemleri arasında Bank of Butan Limited ve Tashi Bank'ın finansal performanslarını Bankometer yöntemiyle analiz etmiş ve her iki bankanın da finansal sağlamlığını teyit etmiştir.

Literatürde ayrıca Türkiye'deki bankalar için de yapılmış az sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Aksoy ve Göker (2018) BIST'te faaliyet gösteren ticari bankaların finansal risk seviyelerini belirlemeyi amaçlamışlardır. 2012-2016 dönemlerini kapsayan çalışmada Altman Z-Skor ve Bankometer yöntemlerini birlikte kullanmışlardır. Bankometer yöntemi sonucuna göre söz konusu dönemler boyunca bütün ticari bankaların yüksek borç ödeme gücüne sahiptir; yani sağlıklı yapıdadırlar. Ancak Altman Z-Skor analizi ile tam tersi bulgular tespit edilmiştir. Yazarlara göre Bankometer yöntemi Altman Z- Skor yöntemine göre Türk bankacılık sistemine daha uygun bir yöntemdir. Uçar ve Eren (2021) pandemi öncesi ve sonrası dönemlerde BIST'te işlem gören mevduat bankalarının finansal sağlamlığını test etmiş ve bu dönemlerde söz konusu bankaların ödeme borç ödeme güçlerinin yeterli olduğunu tespit etmişlerdir. Çalış vd. (2022) Türkiye'de faaliyette bulunan 5 katılım bankasının finansal sağlamlığını 2016-2020 dönemleri verileriyle ve Z-Skor ve Bankometer yöntemleriyle analiz etmişlerdir. Z-Skor modeli sonucuna göre katılım bankaları iflas riskiyle karşı karşıya iken Bankometer yöntemi sonuçlarına göre tüm katılım bankaları gri alanda yer aldığı sonucuna ulaşmışlardır.

VERİ SETİ VE UYGULAMA

Çalışmada analize konu olan bankalar Türk Bankacılık sektöründe bulunan ve veri setine kesintisiz ulaşılabilen 15 ticari bankadır (Tablo 1). Veriler Türk Bankalar Birliği (TBB) sitesinden derlenmiştir. Analiz dönemi 2006- 2022 yılları arasını kapsamaktadır.

Çalışmada analize konu olan bankalar Türk Bankacılık sektöründe bulunan ve veri setine kesintisiz ulaşılabilen 15 ticari bankadır (Tablo 1). Veriler Türk Bankalar Birliği (TBB) sitesinden derlenmiştir. Analiz dönemi 2006- 2022 yılları arasını kapsamaktadır.

Tablo 1: Bankometre Yöntemiyle Analizi Yapılan Bankalar

Banka Adı	Kısaltma Adı
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	Ziraat
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	Halk
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	Vakıf
Akbank T.A.Ş.	Akbank
Anadolubank A.Ş.	Anadolu
Şekerbank T.A.Ş.	Şeker
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	TEB
Türkiye İş Bankası A.Ş.	İş
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	YKB

Alternatifbank A.Ş.	Alternatif
Denizbank A.Ş.	Deniz
HSBC Bank A.Ş.	HSBC
ING Bank A.Ş.	ING
QNB Finansbank A.Ş.	QNB
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	Garanti

Çalışmada 15 bankanın finansal verileri Eşitlik 1’de gibi hesaplanarak S-Skorları bulunmuştur.

$$S\text{-Score} = 1.5(CA)+1.2(EA)+3.5(CAR)+0.6(NPL)+0.3(CIR)+0.4(LA) \quad (1)$$

Tablo 2. S- Skor Hesaplamasında Kullanılan Rasyolar ve İdeal Referans Oranları

Rasyo Adı	Rasyo Kısaltması	İdeal Oran
Ana Sermayenin Toplam Varlıklara Oranı	CA	≥ %4
Özsermayenin Toplam Varlıklara Oranı	EA	≥ %2
Sermaye Yeterlilik Oranı	CAR	≥ %8
Takipteki Kredilerin Toplam Kredilere Oranı	NPL	<%15
Giderlerin Gelirlere Oranı	CIR	<%40
Kredilerin Toplam Varlıklara Oranı	LA	<%65
S Skoru	S	S <50 Finansal Sıkıntı %50<S<%70 Gri Alan 70<S Sağlıklı

Formülasyonda yer alan finansal oranlar ve IMF yönergeleri doğrultusunda S-Skor ideal oranı Tablo 2’de görülmektedir.

Tablo3. 2006-2022 Yılları Banka Finansal Oranlar ve S-Skorları

2006	CAR	EA	CA	NPL	CIR	LA	S	2007	CAR	EA	CA	NPL	CIR	LA	S
Ziraat	39,5	9,2	5,1	1,8	71,5	24,2	189,21	Ziraat	25,4	8,9	4,9	1,8	73,7	26,7	140,80
Halk	32	11	4,2	9,3	74,8	33,8	173,04	Halk	20	10,9	4,3	5,7	74,7	45	133,36
Vakıf	19,7	12,1	7,5	5,6	73,6	48,7	139,59	Vakıf	15,4	12,3	7,4	4,9	74,2	55,3	127,03
Akbank	20,7	12,3	5,9	2,1	70,4	49,5	138,28	Akbank	18,9	15,5	7,0	2,7	68,6	54,3	139,24
Anadolu	15,2	10,6	9,2	1,3	79,4	49,8	124,24	Anadolu	14,3	12,1	10	1,6	76,5	58,2	126,76
Şeker	16,7	9,5	6,6	12,3	69,9	49,8	127,96	Şeker	16,8	14,2	10,2	4,1	70,7	59,4	138,51
TEB	14,3	6,7	2,4	0,9	82,5	59,8	110,96	TEB	14,9	7,7	6,6	1,8	85,3	58,2	121,19
İş	23,9	12,5	6,1	3,9	73,1	39,6	147,91	İş	20,5	13,2	7	4,4	69,1	42,4	138,42
YKB	12,3	6,8	7,1	7,6	83,3	46	109,86	YKB	13,7	9,7	7,5	6,1	83,9	56,6	122,29
Alternatif	12,7	9,2	11,4	2,8	73,8	68,1	123,61	Alternatif	14,6	9,4	8,6	3,5	68,4	71,8	126,67
Deniz	15,5	10,8	5,5	2,4	73,5	59,4	122,77	Deniz	13,2	9,8	6,2	2,4	80,1	69,8	120,64
HSBC	11,8	12,4	5,4	2,5	75,9	73,2	117,84	HSBC	13,7	15	10,2	3,3	74,5	69,6	133,45
ING	12,7	8,3	7,7	0,8	87,4	61,9	117,36	ING	12,8	10,2	9,1	1,3	87,8	67,9	124,91
QNB	16,8	12	7,4	0,8	60,6	62,4	127,97	QNB	13	12,6	9,6	1,3	71,4	67,9	124,40
Garanti	14,1	9,3	5,4	2,3	73,7	54,4	113,79	Garanti	15,4	10,2	5,2	2,3	66,7	55,1	117,41

2008	CAR	EA	CA	NPL	CIR	LA	S	2009	CAR	EA	CA	NPL	CIR	LA	S
Ziraat	20,1	7,1	4,2	2	77,1	29,5	121,37	Ziraat	23,2	8,3	4,5	2,3	66,5	29,5	131,08
Halk	14,5	8,4	4	4,8	76,9	50,6	113,02	Halk	16	9,5	4,6	5,1	64,8	53,5	118,20
Vakıf	14,3	10,9	7,7	4,8	78,8	58,4	124,56	Vakıf	15,4	11,4	7,4	6,1	65,8	53,4	123,39
Akbank	18,2	13,1	7,1	2,6	72,4	51,8	134,05	Akbank	22,5	14,9	7,8	4,5	60,5	41,7	145,81
Anadolu	18,5	13,3	12,7	2,2	75,1	57,9	146,77	Anadolu	20	16,5	13,4	3,3	64,2	63,5	156,54
Şeker	14,7	12,1	8,9	4,9	76,2	59,7	129,03	Şeker	16,3	14	10,6	8,2	69,2	54,8	137,37
TEB	17,7	9,7	8,5	2,4	85,7	57,7	136,55	TEB	17,7	10,9	9,4	4,8	78	59,7	139,28
İş	15,2	9,7	6,7	4,6	74,2	48,8	119,43	İş	18,3	11,9	6,9	5,7	60,5	42,7	127,33
YKB	15,7	10,8	8,2	4,4	78,7	60,7	130,71	YKB	17,8	12,8	9,6	6,8	62,9	58,6	138,49
Alternatif	14,1	10	8,4	5,4	73,4	63,3	124,47	Alternatif	12,8	12	10,2	7,1	64,2	75,1	128,13
Deniz	17,2	10,6	8,0	3,2	76,8	66,4	136,49	Deniz	19	100	8,6	6,2	58,8	66,8	247,46
HSBC	15,4	15,4	11,8	5,3	77,1	66,2	142,90	HSBC	17,3	18	13,8	12	67,3	63,2	155,45
ING	13,8	9,8	9,2	2,4	86,2	66,9	127,95	ING	15,6	12,8	12,0	4	77,1	72,2	142,36
QNB	16	10,7	9,5	2,4	75,4	67,3	134,02	QNB	18	12,4	9,7	8,3	66,8	59,8	141,41
Garanti	16,1	10,6	6,7	2,5	76,2	56,1	125,90	Garanti	21,2	12,6	7,0	4,5	59,5	47,2	139,31
2010	CAR	EA	CA	NPL	CIR	LA	S	2011	CAR	EA	CA	NPL	CIR	LA	S
Ziraat	19,2	8,9	5,4	2,9	66,8	38	122,89	Ziraat	15,6	8,2	6,7	2,2	75,6	44,5	116,26
Halk	15,9	10,2	5,6	3	61,1	60,7	120,70	Halk	14,3	9,5	6,2	2,6	62,4	61,7	115,71
Vakıf	14,4	11,6	8,0	4	66,5	60,7	122,91	Vakıf	13,4	10,4	7,9	4,1	69,1	64,3	120,10
Akbank	20,6	15,5	8,9	1,3	62,3	46,7	142,24	Akbank	17	13,1	9,2	1,5	67,4	52,6	131,25
Anadolu	18,8	16,8	14,2	3,3	67,2	67,4	156,36	Anadolu	17	14,5	13,1	2,6	74,8	64,6	146,39
Şeker	14	12,3	10,2	3,8	73,6	61,6	128,11	Şeker	13,2	10,2	9,1	5,1	80,3	59,1	122,92
TEB	14,4	9,5	7,4	2,2	76,9	61,8	122,08	TEB	14,2	11,1	8,7	2,3	87,6	67,3	130,67
İş	17,5	12,9	7,5	1,9	64,2	48,7	127,86	İş	14,1	11,1	7,5	1,7	67,7	56,7	117,93
YKB	16,1	12,2	8,9	3,3	58,7	62,1	128,78	YKB	14,7	10,8	8,8	3,7	67,6	62,7	125,23
Alternatif	15	10,9	10,1	4,5	80,2	76,2	137,96	Alternatif	13,5	7,5	7,1	3,6	77,7	67,3	119,29
Deniz	16,4	11,4	8,5	4,2	63,6	66,7	132,12	Deniz	15,6	11	7,8	3,6	71	62,3	127,92
HSBC	16,5	15,2	11,9	4,8	75	54,5	141,05	HSBC	16,1	11,6	9,6	6,3	80	57,3	135,39
ING	14,6	12	11,6	2,4	85,3	70,4	138,14	ING	14,2	11,2	11,0	2,3	86,9	73	136,34
QNB	16,7	13,7	10,6	6,9	67,6	65,3	141,38	QNB	17,2	12,3	10,7	6,9	73,1	65,5	143,30
Garanti	19,6	13,3	8,1	2,3	63,2	52,3	137,96	Garanti	16,9	12	8,6	2,1	65,5	57,2	130,20
2012	CAR	EA	CA	NPL	CIR	LA	S	2013	CAR	EA	CA	NL	CIR	LA	S
Ziraat	19	10,5	7,7	1,9	67	43,9	129,49	Ziraat	13,2	8,9	7,2	1,7	62,4	53,5	108,84
Halk	16,2	11,4	6,7	3,6	61,1	60,9	125,28	Halk	13,9	10,1	6,7	3,1	62,5	60,6	115,67
Vakıf	16,1	11,4	7,8	3,8	67,8	65,1	130,42	Vakıf	13,7	9,3	7,0	3,9	64,8	64	117,02
Akbank	18,6	14,1	9,2	1,8	64,7	56,2	138,77	Akbank	15	11,6	9,1	2,4	60,2	60,2	123,63
Anadolu	19,6	18,4	13,4	3,1	66,4	66,4	159,12	Anadolu	15,2	14,1	13,5	3,7	73,1	67,4	141,48
Şeker	14,5	12,6	9,9	5,7	70,2	68,7	132,63	Şeker	13,5	11	8,9	6	75,2	72,1	128,85
TEB	15,2	11	8,1	2,5	79,7	68,2	131,23	TEB	14,2	9,9	7,5	2,3	77,4	71,4	126,03
İş	16,3	12,9	8	1,6	69,1	61,1	130,66	İş	14,4	11,2	8	2	68,9	64,3	123,43
YKB	16,3	13,8	9,2	3,6	67,8	62	134,73	YKB	16	11,6	8,6	4,1	66,2	64,5	131,01
Alternatif	14,3	7,1	6,2	5	67	65,3	117,03	Alternatif	14,7	5,7	5,2	5,1	70,3	61,8	115,00
Deniz	14,6	11,4	7,7	3,9	66,7	63,8	124,14	Deniz	12,8	8,3	7,1	5,2	70,8	65	115,73
HSBC	17,1	12,1	10,1	6,4	81,5	61	142,24	HSBC	14,9	8,3	7,6	6,1	79,9	52,7	122,16
ING	14,3	12,2	11,6	2,7	77,7	75	136,96	ING	12,6	10,2	9,4	3	79,9	73,3	125,54
QNB	18,8	13,5	10,7	5,4	67,8	67	148,37	QNB	17	11,6	10,2	6,6	70,4	64,7	139,61
Garanti	18,2	13,3	9,3	2,5	67,3	57,3	138,22	Garanti	14,4	11,5	9,0	2,8	65,5	60,3	123,16

2014	CAR	EA	CA	NPL	CIR	LA	S	2015	CAR	EA	CA	NPL	CIR	LA	S
Ziraat	18,2	11,5	7,3	1,8	67,3	57,3	132,61	Ziraat	15,1	10,4	7,6	1,6	67,7	61,7	122,67
Halk	13,6	10,6	7,6	3,2	70,6	65,5	121,02	Halk	13,8	10,3	7,4	3	73,4	67,5	122,58
Vakıf	14	9,3	6,9	4,3	71,7	66,1	121,08	Vakıf	14,5	9,2	6,8	4,2	74,6	67,7	123,96
Akbank	15,2	12,2	9,3	2,6	64,1	61,3	127,15	Akbank	14,6	11,4	9,3	2,4	66,3	60,4	124,17
Anadolu	15,1	13	11,6	3,1	69,9	65,9	135,04	Anadolu	14,5	12,4	11,3	2,9	75,1	62,1	131,69
Şeker	14,6	11,3	9,3	6,1	76,9	69,1	132,98	Şeker	13,7	10,3	9,2	4,9	80,1	68,5	128,50
TEB	14	9,4	7,2	3,1	77,2	72,1	125,01	TEB	13,9	9,7	7,2	3,1	75,5	73,9	125,16
İş	16	12,3	8,1	2,4	72,1	65,6	132,22	İş	15,6	11,6	8	2,2	73,9	64,5	129,81
YKB	15	10,6	8,2	5	70,5	67,3	128,59	YKB	13,8	10,5	7,4	4,6	74,5	67,5	124,11
Alternatif	15,1	9	7,8	5,2	74,9	74	130,60	Alternatif	15,5	7,6	7,3	4,6	76,8	71,1	128,56
Deniz	14,1	8,2	6,7	5,3	76,9	62	120,31	Deniz	16,1	9,8	7,6	4,8	79,4	61	130,63
HSBC	15,1	8,9	8,2	10,1	84	57,2	129,96	HSBC	15,7	8,4	8,5	5,7	86,3	64,7	132,99
ING	14,4	9,1	8,7	4	81,1	73,8	130,62	ING	15,8	9,1	8,5	4,4	81,3	71,5	134,59
QNB	17	11,4	9,9	6,1	72,1	66,8	140,02	QNB	15,4	10,5	9,7	5,2	75,5	66,8	133,54
Garanti	15,2	11,9	9,3	2,8	67,4	61,2	127,77	Garanti	15	12,2	9,7	2,6	69,7	62,6	129,22
2016	CAR	EA	CA	NPL	CIR	LA	S	2017	CAR	EA	CA	NPL	CIR	LA	S
Ziraat	14,5	10,7	7,8	2	61	65	120,74	Ziraat	15,2	10,8	8,1	2,8	65	68,7	126,7
Halk	13,1	9,2	6,9	3,4	71,7	68,4	118,15	Halk	14,2	8,3	5,9	5,1	76,3	66,6	121,0
Vakıf	14,2	9,1	6,7	4,9	70,4	69,5	122,5	Vakıf	15,5	8,6	6,2	5,9	69,8	68	125,6
Akbank	14,3	11,3	8,9	4,2	64,5	59,7	122,3	Akbank	17	12,8	8,8	7,3	64,5	60,3	135,0
Anadolu	13,8	12,2	11,2	8,4	73,1	70,6	134,5	Anadolu	14,2	11,7	10,4	10,6	79,1	72,7	138,1
Şeker	13,1	10,6	9,9	5,7	77,5	73,9	129,3	Şeker	15,4	8,7	8,1	13,1	80,7	65,9	134,8
TEB	14,4	9,8	7,3	4,3	72,7	70,7	125,4	TEB	16,1	10,5	8,0	6	75,3	73,8	136,2
İş	15,2	11,5	7,8	4,3	68,3	65,5	127,7	İş	16,7	11,9	7,6	6,5	70,4	66,3	135,7
YKB	14,2	10,3	7,2	5,9	71,8	68,3	125,0	YKB	14,5	10,1	7,0	7,6	71,2	65,5	125,1
Alternatif	18,3	7,4	8,4	4,4	81,9	64,2	138,4	Alternatif	18,1	8,4	7,2	5,2	81,1	67,9	138,9
Deniz	17,5	10,2	8,4	6,8	71,9	59,9	135,6	Deniz	19,5	10,6	9,1	10,4	73,1	62,9	147,9
HSBC	20,4	9,3	9,7	5,6	83,8	58,1	148,2	HSBC	17,6	10,4	8,1	4	78,7	61,8	136,7
ING	17,7	16	8,6	5,4	72,7	70,1	147,0	ING	19,9	10,9	8,8	8,5	68,9	72,7	150,6
QNB	14,5	10	8,9	6,5	71,5	62	126,3	QNB	15	9,7	8,1	7	71,5	65,7	128,5
Garanti	16,2	12,5	9,7	5,1	64,7	65,5	134,3	Garanti	18,7	12,7	9,7	6,9	63,5	64,5	144,3

2018	CAR	EA	CA	NPL	CIR	LA	S	2019	CAR	EA	CA	NPL	CIR	LA	S
Ziraat	14,8	10,7	8,1	2,3	67,2	69,1	125,97	Ziraat	17	10,8	9,0	1,9	72,6	68,9	136,44
Halk	13,8	7,7	5,7	3,8	79,3	66,2	118,64	Halk	14,3	7	5,5	3	80,6	67,7	119,70
Vakıf	17	8,6	6,1	4	68,7	66,9	128,74	Vakıf	16,6	7,9	6,0	3,1	69,1	69,6	127,01
Akbank	18,2	13,4	9,8	6,8	59,5	56,5	139,01	Akbank	21	15,1	10,9	5	58	56,5	150,97
Anadolu	18,6	16,3	12,7	8,8	62,6	68,1	155,01	Anadolu	16,9	15,8	12,0	6,4	62,2	73,2	147,88
Şeker	15,1	7,6	9,3	9,9	76,6	65,7	131,12	Şeker	13,4	6,5	8,2	6,9	74,5	71,3	122,01
TEB	16,9	10	8	4,2	69,1	66	132,80	TEB	16,9	9,1	8,2	3,1	66,5	64,5	129,98
İş	16,5	11,9	7,6	5,6	63,6	62,5	130,87	İş	17,9	12,6	8,2	4,1	63,2	61,8	136,21
YKB	16,1	11,2	8,2	6,4	60,2	60,7	128,27	YKB	17,8	10,6	8,5	4,6	61,7	62,1	133,88
Alternatif	17,2	6,7	6,7	4,6	68,9	64,2	127,40	Alternatif	17,8	8,1	7,6	2,4	75,9	62,3	132,58
Deniz	19,5	11,2	8	8,9	69,6	63,3	145,23	Deniz	17,7	11,3	8,5	8	61,2	67,6	138,46
HSBC	20	8,9	7,3	2,4	66,2	47,8	132,05	HSBC	20,4	8,8	6,7	1,2	62,7	50,3	131,66
ING	21,7	12,7	9,6	5,7	57,7	65	152,32	ING	26,8	14,4	11,7	3,6	56,9	60,7	172,14
QNB	15,4	9,3	7,3	6,1	61,7	59,7	122,06	QNB	15,7	9,2	7,7	4,2	65,6	65,5	125,94
Garanti	18,3	13	10,1	4,6	53,9	62,1	138,57	Garanti	19,6	13,7	11,1	3,8	54	64,2	145,85
2020	CAR	EA	CA	NPL	CIR	LA	S	2021	CAR	EA	CA	NPL	CIR	LA	S
Ziraat	18,2	9,9	7,6	1,1	59,8	63,7	131,06	Ziraat	16,5	7,1	5,9	1,9	70,8	56,8	120,22
Halk	15,2	6,3	4,1	2,2	74,2	66,1	116,93	Halk	14,5	4,8	3,4	3	79,6	59,9	111,23

Vakıf	16,4	6,7	4,2	2,1	60,5	62,9	116,31	Vakıf	14,8	5,2	3,5	3,1	72,7	58,8	110,48
Akbank	21,8	14,1	10,0	3	49,3	56,8	147,53	Akbank	22,2	10,7	7,1	5	51	49,8	139,41
Anadolu	16,2	12,7	9,5	3,6	63,6	57,9	130,54	Anadolu	17,6	12,7	9,5	6,4	70,2	54,6	137,87
Şeker	14,5	7	6,7	3,9	67,3	69,1	119,37	Şeker	16,7	5,9	5,1	6,9	71,4	60,6	122,98
TEB	18,5	8,1	7,0	1,8	64,3	59,2	129,02	TEB	18,1	7	5,8	3,1	71,9	55,6	126,12
İş	18,7	11,4	7,5	3	50,5	61,5	131,93	İş	20,4	9,4	5,5	4,1	58,3	55,5	133,08
YKB	18,2	10,3	8,0	3,4	52,2	63,8	131,28	YKB	18,7	8,6	5,6	4,6	56,9	55,1	126,04
Alternatif	18,2	6,5	7,1	1,9	76,1	63,8	131,62	Alternatif	21,9	5,2	5,6	2,4	83,1	55,3	139,71
Deniz	18,7	11,5	8,5	5,5	48,2	67,8	136,88	Deniz	17,9	9,3	6,1	8	52,8	61,3	128,12
HSBC	16,9	8	6,5	0,4	56,7	60,4	119,91	HSBC	18,7	5,7	4,2	1,2	54,7	39,4	111,48
ING	25,1	14,6	13,4	2,2	55,8	63,3	168,85	ING	20,2	13,1	11,1	3,6	63,3	57,4	147,18
QNB	16,4	8,5	7,3	2,5	55,6	65,7	123,01	QNB	15,9	6	5,5	4,2	62	57,3	115,14
Garanti	18,5	12,6	10,1	2,6	41,3	63,9	134,53	Garanti	18,3	10,4	7,3	3,8	39,6	56,1	124,08
2022	CAR	EA	CA	NPL	CIR	LA	S								
Ziraat	16,5	8,8	4,7	1,1	47,1	54,8	112,07								
Halk	14,7	6,5	2,5	2,2	59,3	60,5	106,31								
Vakıf	15,2	6,4	2,6	2,1	51,9	56,7	104,29								
Akbank	24,6	14,3	5,7	3	40,6	52,1	146,63								
Anadolu	22,4	17,6	9,8	3,6	55,9	54,6	154,99								
Şeker	20,7	7,4	4,5	3,9	54,1	56,6	129,29								
TEB	18,6	9,2	4,8	1,8	47,4	54,3	120,36								
İş	24,4	13,6	4,9	3	44,7	55,6	146,52								
YKB	21,3	11,4	4,5	3,4	41,7	54,5	131,33								
Alternatif	23,3	6,8	4,7	1,9	74,1	59,8	144,05								
Deniz	18,9	10,4	4,3	5,5	44,4	57,2	124,58								
HSBC	21,4	8,4	4,7	0,4	47,1	44,2	124,08								
ING	19,6	13,7	10,4	2,2	55,4	63,3	143,90								
QNB	15,1	7,4	4	2,5	46,3	60,1	107,16								
Garanti	20,6	13,3	5,8	2,6	35,1	58,1	132,09								

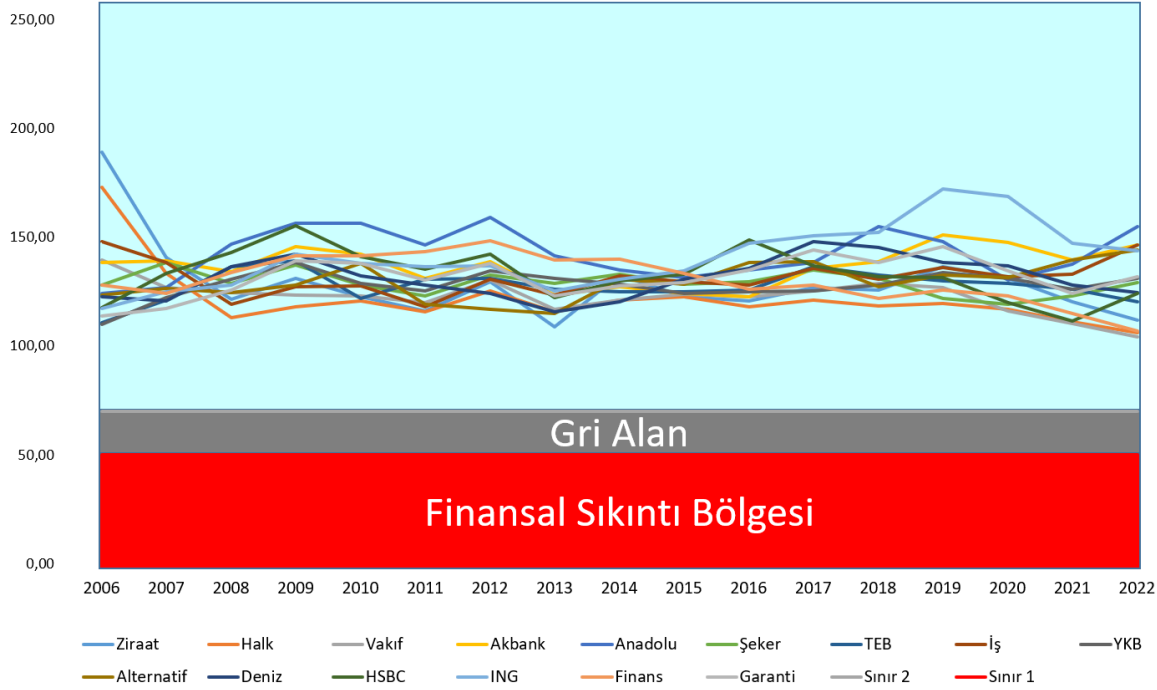
Tablo 3'te analiz yapılan tüm bankaların oranları görülmektedir. Buna göre tüm bankaların 2006-2019 yılları arasında $CA \geq \%4$ şartını sağlamakla beraber Halkbank ve Vakıfbank'ın 2020-2021 yıllarında $\%4$ 'ün altında kaldığı görülmektedir. Bu oran bankaların sahip oldukları varlık başına ödenmiş sermaye, geçmiş yıl kârları ve kâr yedeğini göstermektedir. $EA \geq \%2$ şartı özsermaye/ toplam varlık oranını göstermektedir ve incelenen tüm yıllarda bütün bankaların EA oranı $\%2$ sınırının oldukça üzerindedir. Basel II düzenlemeleriyle 1999 yılında sermaye yeterlilik oranı $\%8$ olarak belirlenmiştir. IMF yönergeleri de bu doğrultuda söz konusu sınırı $CAR \geq \%8$ olarak belirlemiştir. Ancak Türkiye'de bankacılık sektöründe asgari sermaye yeterlilik oranı, bankacılık sisteminin sağlamlaştırılması amacıyla 2006 yılında Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından yapılan düzenlemeyle $\%12$ olarak belirlenmiştir. Analiz edilen bankaların CAR oranlarına bakıldığında $\%8$ sınırının çok üzerinde olduğu görülmektedir. Aynı şekilde takipteki kredilerin toplam kredilere oranını gösteren NPL rasyosu ise tavsiye edilen $\%15$ sınırının oldukça altında bir orana sahiptir. Faiz giderlerinin faiz gelirlerine oranı $CIR < \%40$ olarak tavsiye edilmektedir. Ancak analiz edilen tüm bankalarda bu oran sınırın oldukça üzerindedir. Toplam kredilerin toplam varlıklara olan oranında tavsiye edilen ideal oran $LA < \%65$ 'in altında olması gerekirken 2006-2021 yılları arasında bazı bankaların bu oranın üzerinde olduğu görülmektedir. 2021 yılından sonra ise tüm bankalar ideal oranın altındadır. Son olarak Bankometer yöntemi ile S-Skoru Eşitlik 1 yardımıyla hesaplanmış ve tüm yıllar Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 4. 2006-2022 Yılları Arasında Bankaların Hesaplanan S-Skorları

Bankalar	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ziraat	189,21	140,80	121,37	131,08	122,89	116,26	129,49	108,84	132,61	122,67	120,74	126,97	125,97	136,44	131,06	120,22	112,07
Halk	173,04	133,36	113,02	118,20	120,70	115,71	125,28	115,67	121,02	122,58	118,15	121,10	118,64	119,70	116,93	111,23	106,31
Vakıf	139,59	127,03	124,56	123,39	122,91	120,10	130,42	117,02	121,08	123,96	122,55	125,56	128,74	127,01	116,31	110,48	104,29
Akbank	138,28	139,24	134,05	145,81	142,24	131,25	138,77	123,63	127,15	124,17	122,73	135,90	139,01	150,97	147,53	139,41	146,63
Anadolu	124,24	126,76	146,77	156,54	156,36	146,39	159,12	141,48	135,04	131,69	134,95	138,51	155,01	147,88	130,54	137,87	154,99
Şeker	127,96	138,51	129,03	137,37	128,11	122,92	132,63	128,85	132,98	128,50	129,63	134,88	131,12	122,01	119,37	122,98	129,29
TEB	110,96	121,19	136,55	139,28	122,08	130,67	131,23	126,03	125,01	125,16	125,84	136,62	132,80	129,98	129,02	126,12	120,36
İş	147,91	138,42	119,43	127,33	127,86	117,93	130,66	123,43	132,22	129,81	127,97	135,67	130,87	136,21	131,93	133,08	146,52
YKB	109,86	122,29	130,71	138,49	128,78	125,23	134,73	131,01	128,59	124,11	125,20	125,51	128,27	133,88	131,28	126,04	131,33
Alternatif	123,61	126,67	124,47	128,13	137,96	119,29	117,03	115,00	130,60	128,56	138,44	138,79	127,40	132,58	131,62	139,71	144,05
Deniz	122,77	120,64	136,49	247,46	132,12	127,92	124,14	115,73	120,31	130,63	135,66	147,89	145,23	138,46	136,88	128,12	124,58
HSBC	117,84	133,45	142,90	155,45	141,05	135,39	142,24	122,16	129,96	132,99	148,82	136,97	132,05	131,66	119,91	111,48	124,08
ING	117,36	124,91	127,95	142,36	138,14	136,34	136,96	125,54	130,62	134,59	147,20	150,76	152,32	172,14	168,85	147,18	143,90
Finans	127,97	124,40	134,02	141,41	141,38	143,30	148,37	139,61	140,02	133,54	126,23	128,25	122,06	125,94	123,01	115,14	107,16
Garanti	113,79	117,41	125,90	139,31	137,96	130,20	138,22	123,16	127,77	129,22	134,93	144,23	138,57	145,85	134,53	124,08	132,09

Bakometer yöntemine göre S-Skor değerinin %50'nin altında olması durumunda bankanın finansal sıkıntı içerisinde olduğu, %50-%70 arasında gri alanda olduğu %70'in üzerinde ise bankanın borç ödeme gücünün yüksek olduğu belirtilmiştir. Bu doğrultuda hesaplanan S-Skorlarının Tablo 4'de görüldüğü üzere 2006-2022 yılları arasında analiz edilen tüm bankaların için % 70 üzerinde olduğu dikkat çekmektedir.

Grafik 1. 2006-2022 Yılları Arasında Bankaların S- Skorları

Grafik 1'de analize dahil edilen 15 bankanın S-Skorları daha net bir şekilde görülmektedir. Buna göre bankaların tamamı sağlıklı bölgededir.

SONUÇ

Bankometer yöntemi, IMF tarafından önerilen ve bankacılık sektörü için özel olarak tasarlanmış bir modeldir. Bu model, bankaların finansal sağlığını ölçmek için karmaşık ve maliyetli süreçlere gerek duymadan, kolaylıkla uygulanabilir bir yöntem sunmaktadır. Türkiye'deki ticari bankaların finansal durumlarını değerlendirmek için bu yöntemin seçilmesinin nedeni, modelin sektöre özgü adaptasyonunun yanı sıra yapılan çalışmalar sonucunda Türk bankacılık sisteminin finansal risklerinin tespitinde daha uygun olduğunun görülmesidir (Aksoy ve Göker, 2018).

Çalışmanın bulgularına göre 2006-2022 yılları arasında Türkiye'deki bankacılık sektörü, genel olarak finansal sağlık açısından olumlu bir tablo çizmektedir. Ancak, Halkbank ve Vakıfbank gibi bazı bankaların 2020-2021 döneminde belirli oranlarda düşüş yaşaması, sektörde dikkat edilmesi gereken noktaların bulunduğunu gösteriyor. Ayrıca, faiz giderlerinin faiz gelirlerine oranı olan CIR oranının tavsiye edilen sınırların üzerinde olması, maliyet yönetiminin önemini vurgulamaktadır.

Bu bağlamda çalışmanın sonucunda bir takım çıkarım ve önerilerinden bahsedilebilir. Öncelikle Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) sürekli denetim mekanizmalarını güçlendirmesi ve

bankaları belirli oranlarda tutmaya teşvik edici politikalar üretebilir. Öte yandan bankaların maliyet yönetim stratejilerini gözden geçirmeleri ve faiz gelir/gider dengesini optimize etmeleri gerekmektedir. Ayrıca risk yönetimi uygulamalarının güçlendirilmesi, özellikle takipteki kredilerin toplam kredilere oranının düşük tutulması için kritik öneme sahiptir.

Gelecek çalışmalarda Bankometer yöntemi dışında farklı finansal sağlamlık ölçüm yöntemlerinin de Türkiye'deki bankalar üzerinde uygulanması ve sonuçların karşılaştırılması önerilir. Ayrıca Türkiye dışında farklı ülkelerdeki bankacılık sektörlerinin Bankometer yöntemi ile değerlendirilmesi ve uluslararası bir karşılaştırma yapılması da literatüre farklı bir katkı sunabilir.

KAYNAKÇA

- Aksoy, E. E. A. ve Göker, İ. E. K. (2018) Bankacılık Sektöründe Finansal Risklerin Z-Skor ve Bankometer Metodları ile Tespiti, BİST'te İşlem Gören Ticari Bankalar Üzerine Bir Araştırma. Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi, 20(2), 418-438.
- Altman, E. I. (1968). "Financial ratios, discriminant analysis and the prediction of corporate bankruptcy." The journal of finance, Vol. 23 No. 4, pp. 589-609.
- Altman, E. I., & Hotchkiss, E. (2010). Corporate financial distress and bankruptcy: Predict and avoid bankruptcy, analyze and invest in distressed debt (Vol. 289). John Wiley & Sons.
- Anita, E., Ubud, S., Mohammad, S.I., and Djumahir. (2013). Financial Performance Analysis of PT. Bank Papua: Application of Cael, Z-Score and Bankometer. Journal of Business and Management, 7(5), 8-16.
- Arulvel, K. K., & Balaputhiran, S. (2013). "Financial position of banking sector: A comparative study between state and private sector banks in Sri Lanka." ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal, Vol. 3 No. 2, pp. 212-221.
- Ashraf, A., & Tariq, Y. B. (2016). Evaluating the Financial Soundness of Banks: An Application of Bankometer on Pakistani Listed Banks. IUP Journal of Financial Risk Management, 13(3), 47-63.
- Bankometer ve Z-Skor Yöntemleriyle Analizi. Adam Akademi Sosyal Bilimler Dergisi. 12 (2), 301-321.
- Bathory, A. (1987). The analysis of credit: foundations and development of corporate credit assessment. McGraw-Hill.
- Chesser, D. (1974). Predicting Loan Noncompliance. - The Journal of Commercial Bank Lending, Vol. 56 (12), pp. 28-38.
- Chotalia, P. (2014). Evaluation of Financial Health of Sampled Private Sector Banks with Altman Z-Score Model. International Journal of Research in Management Science & Technology. Vol. 2. No. 3.
- Çalış, N., Kevser, M., Sakarya, Ş. (2022). Katılım Bankalarının Finansal Sağlamlığının
- Endri. (2009). Prediksi Kebangkrutan Bank untuk Menghadapi dan Mengelola Perubahan Lingkungan Bisnis : Analisis Model Altman Z-Score. Perbanas Quaterly Review. Vol. 2. No 1. March 2009.
- Erari, A. D. (2013). "Financial Performance Analysis of PT. Bank Papua: Application of CAEL, Z-Score and Bankometer." IOSR Journal of Business and Management. Vol. 7 No. 5. pp. 08-16
- Kattel, I. K. (2014). Evaluating The Financial Solvency of Selected Commercial Banks of Nepal: An Application of Bankometer. Journal of Advanced Academic Research, 1(1), 88-95.
- Kusdiana, Y. (2014). Analisis Model Camel dan Altman Z-Score Dalam Memprediksi Kebangkrutan Bank Umum di Indonesia (Studi Pada Bank Umum yang Tercatat di Bursa Efek Indonesia Tahun 2007-2011). Jurnal Tepak Manajemen Bisnis. Vol. 6 No. 1. pp. 85-94.

- Laila, N., Wisihadnanto, F. (2017). Financial Distress Prediction Using Bankometer Model on Islamic and Conventional Banks: Evidence from Indonesia. *Int. Journal of Economics and Management* 11 (S1) : 169 – 181 (2017).
- Mousa, T. A. (2017). Performance Evaluation of the Jordanian Commercial Banks Based on Bankometer Parameters. *International Journal of Economics and Finance*, 9(12), 249-252.
- Muhammad, Y. (2017). Dampak Indikator Rasio Keuangan terhadap Profitabilitas Bank Umum Syariah di Indonesia. *Jurnal Keuangan dan Perbankan*, 13(2), 141-151.
- Fitria, N., Dewi, S.P.A., and Fadjar, H. (2018).
- Ni Made, P. and Maria, M.M.R. (2013). Prediksi Kebangkrutan dengan Model Grover, Altman ZScore, Springate dan Zmijewski pada Perusahaan Food and Beverage di Bursa Efek Indonesia. *EJurnal Akuntansi Universitas Udayana*, 5(2), 417-435.
- Nova, N., Andi, S.A., and Puti, D.H. (2016). Analisis Kebangkrutan Bank melalui Rentabilitas, Capital dan Bankometer: Studi pada Bank Umum.
- Outecheva, N. (2007). Corporate financial distress: An empirical analysis of distress risk (Doctoral dissertation, University of St. Gallen).
- Pengaruh Opinion Shopping dan Audit Tenure terhadap Opini Audit Going Concern dengan Ukuran Perusahaan sebagai Variabel Moderasi. *Jurnal Akuntansi dan Sistem Teknologi Informasi*, 14(1), 115-124.
- Permata, M., & Purwanto, E. (2018). Analysis of CAMEL, Z-Score, and Bankometer in Assessment Soundness of Banking Listed on the Indonesia Stock Exchange (IDX) from 2012-2015. *Journal of Applied Economic Sciences*, 5(59), 1311-1324.
- Platt, H. D. & Marjorie B. P. (2006). "Understanding Differences Between Financial Distress and Bankruptcy." *Review of Applied Economics*, Vol. 2 No. 2, pp. 141-157.
- Pradhan, R. (2014). "Z Score Estimation for Indian Banking Sector." *International Journal of Trade, Economics and Finance*, Vol. 5 No. 6, pp. 516.
- Purnanandam, A. (2008). "Financial distress and corporate risk management: Theory and evidence." *Journal of Financial Economics*, 87(3), 706-739.
- Shar, A. H., Shah, M. A., & Jamali, H. (2010). "Performance evaluation of banking sector in Pakistan: An application of bankometer." *International Journal of Business and Management*, 5(9), 81.
- Suresh, N., Ligori, A., Khan, S., & Khan, S. A. (2019). Comparative Financial Performance and Financial Soundness of Banks in Bhutan: Application of Dupont and Bankometer Models. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*, 23(1), 441-444.
- Uçar, M., & Eren, Ö. (2021). Covid-19 Sürecinde Türk Bankacılık Sektörünün Finansal Sağlamlığının Analizi: Bankometer Yöntemi, Uluslararası Kapadokya Salgın Dönemleri Kongresi. 31 Mayıs-3 Haziran 2021.
- Vina, N.A and Rivai, A. (2018). Analisis Potensi Kebangkrutan Bank Umum Swasta Nasional Devisa yang Terdaftar di BEI. *Jurnal Perbarnas*, 3(2), 19-33.
- Wertheim, P., & Robinson, M. (2011). "Evidence On The Effect Of Financial Distress On Type II Audit Errors." *Journal of Applied Business Research (JABR)*, Vol. 27 No. 6, pp. 135-150.